

Teknologiateollisuuden osaajatarvaisut: 130 000 digivihreän siirtymän tekijää

Teknologiateollisuus on hyvinvointiyhteiskunnalle kriittinen osaajatarveala, joka työllistää suoraan yli 330 000 henkilöä ja vastaa puolesta Suomen viennistä. Teknologiyritysten ratkaisut ovat vihreän siirtymän ja digitalisaation ytimessä, mikä luo vauhdilla uusia osaamistarpeita. Toimialan yritykset tarvitsevat 130 000 uutta osaajaa seuraavien kymmenen vuoden aikana. Tarpeesta 60 prosenttia on korkeakoulutettuja ja 40 prosenttia ammatillisia osaajia. Suomalaisten nuorten aikuisten koulutustaso on jo alhaisempi kuin OECD-maissa keskimäärin¹, joten seuraavan hallituksen on tehtävä tilanteen korjaavat päätökset. Suomi on houkutteleva investointikohde vain, jos yritykset näkevät, että panostamme koulutukseen pitkäjänteisesti suhdanteesta riippumatta.

Osaajatarpeisiin vastaaminen on mahdotonta ilman maahanmuuttoa

Tarvitsemme yli hallituskausien menevää maahanmuuttopolitiikkaa, joka mahdollistaa maahanmuuton merkittävän kasvun. Työhön johtavalla maahanmuutolla on kyettävä vastaamaan vähintään työikäisten määrän laskuun.

- Lisätään Suomen vuosittaista nettomaahanmuuttoa yhteensä 50 000 henkilöön vuodessa 2030 mennessä (vuonna 2021 hieman alle 23 000 vuodessa). Näin päästäisi uralle, joka korvaisi Suomen huoltosuhteen heikkenemisen.
- Maahantulon syystä riippumatta toimiemme tulee johtaa nopeaan työllistymiseen tai työllistymisen edellyttämiin opintoihin. Näin jokaisella maahanmuuttajalla on mahdollisuus päästä osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja työskennellä sen hyväksi.
- Uudistetaan ulkomaalaislainsäädäntö ja maahanmuuton viranomaisten tehtävät maahanmuuttoa edistäviksi sekä digitaalisia prosesseja ja automaattista päätöksentekoa hyödyntäviksi.
- Luovutaan saatavuusharkinnasta. Laajennetaan työnteko-oikeus kaikkiin oleskelulupiin heti maahantulosta lähtien.
- Jatketaan Talent Boost -ohjelmatyötä keskittyen Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartan 2035 toimeenpanoon ja Suomen vetovoiman lisäämiseen.
- Parannetaan maahanmuuttajien koulutusmahdollisuuksia, ohjauspalveluita ja oppimisen tukea koko koulutuspolulle kotimaisilla kielillä, englanniksi ja muilla kielillä.
- Kolminkertaistetaan kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden määrä 15 000 aloittajaan vuoteen 2030 mennessä.

Varmistetaan, että puolet nuorista aikuisista on korkeakoulutettuja viimeistään 2035

- Nostetaan korkeakoulujen vuotuista sisäänottoa 5 400 aloituspaikalla, joista 2200 kohdennetaan Teknologiateollisuuden osaajatarvearvion perusteella tekniikan ja ICT:n aloille. Priorsoidaan aloituspaikkalisäyksille hallituskauden lopulla 180 miljoonaa euroa vuodessa suurempi perusrahoitus. Rahoitusta voitaisiin kasvattaa muun muassa kohdentamalla uudelleen peruskoulun ikäluokkien pienenemisestä säästyviä kustannuksia.

¹ <https://okm.fi/-/oecd-vertailu-suomalaisten-nuorten-koulutustaso-laskenut-keskitason-alapuolelle>

- Kehitetään korkeakoulujen ohjausta ja rahoitusmalleja tukemaan paremmin profiloitumista, vaikuttavuutta ja yritysysteistyötä, tavoitteena vahvuusalueillaan kansainvälisellä huipulla toimiva korkeakouluverkko.
- Vauhditetaan korkeakoulujen digivision toimeenpanoa, jotta korkeakoulujen resursseja säästävä yhteistyö on sujuvaa ja jotta korkeakoulujen tarjonta on helposti yritysten ja oppijoiden saavutettavissa yhden alustan kautta.
- Etsitään tapoja lisätä korkeakouluille yrityksiltä ja yksilöiltä tulevaa rahoitusta.

Turvataan toisen asteen koulutuksen laatu yritysysteistyötä ja opiskelijoiden palveluita kehittämällä

- Lisätään ammatillisen koulutuksen järjestämislupiin ja rahoitukseen joustoa, joka mahdollistaa nopeisiin työelämän muutoksiin vastaamisen.
- Nostetaan työelämäpalautteen painoarvoa rahoituksessa ja kohdennetaan strategiarahoitus yhteisten oppimisympäristöjen kehittämiseen ja työpaikoilla tapahtuvan oppimisen ohjaukseen.
- Ratkaistaan koulutuksen läpäisyn ja opiskelijoiden kuormittumisen ongelmia kehittämällä tuki-, ohjaus- ja mielenterveyspalveluita, työn ja opiskelun yhteensovittamista ja riittävän lähtötason takaavia täydentäviä opintoja.

Taataan esi- ja perusopetuksessa lapsille vahvat matemaattiset taidot

- Asetetaan tavoitteeksi nuorten matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen palauttaminen vuoden 2006 huipputasolle. Varmistetaan esi- ja perusopetuksen uudistusten yhteydessä lapsille vahvat varhaiset matemaattiset taidot. Toteutetaan kansallisen LUMA-strategian toimenpiteet.
- Vahvistetaan opettajien ja opinto-ohjaajien osaamista digipedagogiikassa, työelämätietyoudessa sekä digitaalisen ja vihreän siirtymän sisällöissä.
- Vahvistetaan opetuksen järjestämisen perusrahoitusta hankkeisiin käytettävän rahoituksen sijaan. Kehittämishankkeita tulee ohjata pitkäjänteisesti koko hallituskauden kestävillä rahoituksilla. Priorisoidaan perustaidot luku- ja kirjoitustaito sekä matemaattinen osaaminen hankerahoitusten kohteeksi.
- Muodostetaan lainsäädännölliset puitteet etäopetuksen hyödyntämiselle peruskoulutuksessa myös muulloin kuin poikkeusaikana koulutuksellisen tasa-arvon ja oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseksi.
- Uudistetaan kieli- ja kulttuuriryhmien opetus kokonaisuutena vastaamaan lisääntyvän maahanmuuton tarpeita. Panostetaan englanninkielisiin koulupolkuihin kotimaisten kielten rinnalla.

Kehitetään jatkuvaa oppimista vastaamaan yritysten tarpeisiin

- Ohjataan jatkuvan oppimisen rahoituksesta kaksi kolmasosaa digitalisaation ja vihreän siirtymän osaamistarpeisiin vastaaviin, yritysveoisesti suunniteltaviin koulutuksiin.
- Avataan korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten tarjonta helposti yritysten löydettäväksi ja hankittavaksi muun muassa kehittämällä digitaalisia alustoja ja rajapintoja.

Lisätietoja: Leena Pöntynen, johtaja, osaamispolitiikka
0401306113, leena.pontynen@teknologiateollisuus.fi